

6. *Національне* положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затвердженого наказом МФУ від 28.12.2009 р. № 1541.

7. *Положення* з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затверджене наказом МФУ від 26.06.2013 р. № 611.

8. *Положення* з бухгалтерського обліку запасів бюджетних установ, затверджене наказом МФУ від 14.11.2013 р. № 947.

9. *Типова* інструкція з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, затверджена постановою КМУ від 30.11.2011 р. № 1242.

10. *Дугієнко Н.О.* Основні причини виникнення проблеми формування облікової політики бюджетних установ та методика її розв'язання/Н.О. Дугієнко //Інноваційна економіка.-2012.-№20.-С.93-97.

11. *Писарчук О.В.* Особливості формування облікової політики бюджетних установ /О.В. Писарчук //Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету.- 2011.-№18(II). – С.189 – 95.

Стаття надійшла 21.05. 2014

УДК 069.003:658.1

**О.Ю. Бєленкова,
Ю.В. Антропов**

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ – ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

АНОТАЦІЯ

У статті розглядаються теоретичні підходи до визначення поняття «конкурентоспроможність підприємства», її видів. Стверджується, що основою зростання конкурентоздатності підприємств є збереження їх економічної стійкості.

***Ключові слова:** малі будівельні підприємства, будівельні підприємства, прогнозування кризового стану, економічна стійкість.*

АННОТАЦИЯ

В статье рассматриваются теоретические подходы к определению понятия «конкурентоспособность предприятия», ее видов. Утверждается, что основой роста конкурентоспособности предприятий является сохранение их экономической устойчивости.

Ключевые слова: конкурентоспособность, строительные предприятия, малые строительные предприятия, прогнозирование кризисного состояния, экономическая устойчивость.

ABSTRACT

The article considers theoretical approaches to the definition of "competitiveness" of sorts. It is alleged that the preservation of economic stability affects on the growth of competitiveness of enterprises

Keywords: *competitiveness, construction enterprises, small construction enterprises, forecasting the crisis, economic stability.*

З настанням світової фінансово-економічної кризи потреба у забезпеченні власної конкурентоспроможності досить гостро постала перед підприємствами будівельної галузі. Негативний вплив кризи на функціонування багатьох галузей економіки найбільше позначився саме на діяльності будівельних підприємств. Зменшення обсягів будівельних робіт протягом декількох останніх років закономірно загострило конкуренцію на будівельному ринку, негативно позначилося на рентабельності будівельної діяльності, фінансовій стійкості підприємств галузі.

Досвід останніх часів показує, що далеко не всі підприємства готові до ведення конкурентної боротьби. Навіть ті з них, що мають потенційні переваги не завжди використовують їх через недостатнє розроблення методичного інструментарію, відсутність практики використання цілого комплексу засобів та методів, спрямованих на формування конкурентних переваг підприємств у стратегічній перспективі з урахуванням динамічності економічної системи.

Оскільки внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства в сучасних умовах постійно змінюються під дією багатьох факторів, важливим є врахування та зменшення ймовірності втрати підприємством стійкості в майбутньому. Таким чином, проблема оцінки стратегічної конкурентоспроможності будівельного підприємства, пошук причин її втрати та можливостей забезпечення в довгостроковій перспективі повинні мати основу для розвитку, що забезпечується тільки достатнім рівнем економічної стійкості, як базою для подальшого зростання. Проте, розробка відповідного інструментарію, нових підходів та методик оцінки економічної стійкості як важливої конкурентної переваги підприємства, ускладнюється різноманітністю наукових підходів до цього поняття.

Тому метою статті є систематизація та узагальнення сучасних теоретичних підходів до поняття «економічна стійкість підприємства» як основи його конкурентних переваг.

Вирішення завдань з оцінки, прогнозування, управління та підвищення економічної стійкості підприємства присвячені праці зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: Ареф'єва О.В. і Городянська Д.М., Брянцева И.В., Василенко В.О., Зайцева О.М., Іванов В.В., Корчагіна Е.В., Криворотов В.С., Никешин С.Н., Псарєва Н.Ю., Хорєва Н.В., Чикишев С.В.,

Фещур Р.В. та Баранівська Х.С.

Економічну стійкість будівельних підприємств у своїх працях досліджували: Барканов А.С., Ванієва Е.А., Верхоглядова Н.І., Кононова І.В., Звягин А.С., Прикін Б.В., Рижакова Г.М., Федосова О.В., Федоренко В.Г.

Серед робіт, що присвячені окремим питанням функціонування малих будівельних підприємств та забезпечення їх стійкого розвитку, можна виділити праці: Ізмайлової К.В., Міхельса В.О., Гойка А.Ф., Лагутіна Г.В., Нікогосян Н.І., Рижакової Г.М., Ушацького С.А., Федоренка В.Г., Федосової О.В., Мельника В.В.

Аналіз літературних джерел, присвячених економічній стійкості підприємства, дозволив визначити, що на даний час не існує загального підходу до визначення цієї категорії, також, часто зустрічається ототожнення цього поняття з поняттями «економічна стабільність», «економічний розвиток», «фінансова стійкість» тощо (таблиця).

Серед вищерозглянутих наукових підходів до визначення поняття «економічна стійкість підприємства» можна виділити три головні напрямки. Це підхід до економічної стійкості підприємства як до статичної системи, як до процесу, або як до розвитку. У деяких працях можливе поєднання вказаних підходів, оскільки вони є взаємодоповнюючими.

Статичний підхід. З позицій даного підходу економічна стійкість розглядається як здатність підприємства зберігати рівновагу, збалансованість економічних показників, здатність здійснювати діяльність в кожний окремий момент часу.

Таблиця

Наукові підходи щодо визначення поняття «економічна стійкість підприємства»

Джерело	Наукові підходи до поняття «економічна стійкість підприємства»
Статичний підхід	
Брянцева І.В. [1]	<i>Стан</i> , при якому задані параметри, що характеризують суб'єкт господарювання, зберігають рівновагу і знаходяться в заданих межах.
Вахович І.В., Молодід О.О. [2, с. 252]	<i>Стан</i> ресурсів, їх формування і розподілу, який дозволяє підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу, зберігаючи платоспроможність та кредитоспроможність, а також – фінансову рівновагу.
Никешин С.Н. [3]	<i>Здатність знайти оптимальне співвідношення</i> між всіма елементами, встановити такі зв'язки, за яких максимально довго можливо підтримувати життєво важливі параметри на заданому рівні, ефективно протидіяти впливам навколишнього середовища.
Процесний підхід	
Ареф'єва О.В. і Городянська Д.М. [4].	Сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених структурних складових, об'єднаних однією метою, яка передбачає створення, забезпечення та підтримку загального <i>сталого функціонування</i> підприємства.
Корчагіна Е.В. [5]	Здатність системи (підприємства, організації) <i>зберігати</i> визначений (раніше заданий) <i>рівень досягнення мети</i> в умовах динамічної трансформації в бізнес-середовищі.
Верхоглядова Н.І. і Кононова І.В. [6].	<i>Здатність системи зберігати</i> свій працездатний стан щодо досягнення запланованих результатів за наявності різних впливів збурення.

Еволюційний підхід	
Анпілов С.М. [7]	Підтримка цілісності підприємства при дії зовнішніх та внутрішніх факторів, що трансформують зовнішнє середовище та водночас <i>адаптація</i> підприємства до цих факторів.
Хорева Н.В. [8]	Збереження заданих параметрів та вдосконалення їх з урахуванням негативних впливів та забезпечення стратегічних бізнес-цілей. Динамічну рівновагу системи, її здатність до адаптації та <i>переходу на новий якісний рівень</i> .
Поєднання еволюційного і процесного підходів	
Криворотов В.С. [9]	Результат взаємодії підприємства з об'єктами зовнішнього середовища з метою його оптимального <i>функціонування та розвитку</i> .
Фещур Р.В., Баранівська Х.С. [10].	Здатність підприємства реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовищ з метою не лише збереження та формування факторів, які забезпечують його самозбереження та <i>ефективне функціонування</i> на поточний момент часу, але й сприяють його <i>подальшому розвитку</i> .
Поєднання статичного і динамічного підходів	
Воротинцева А.В. [11]	<i>Стан</i> господарської системи в складному ринковому середовищі, який <i>гарантує цілеспрямованість її рухів</i> теперішньому та прогнозованому майбутньому.
Звягін А.С. [62].	<i>Можливості</i> будівельних підприємств в <i>реалізації стратегій економічного зростання</i> , підвищення конкурентоспроможності продукції (робіт, послуг) по вартості, строкам, якості реалізації проектів, забезпечення прибутковості, достатньої для розвитку виробництва, нарощування конкурентного потенціалу.

З позицій статичного підходу проводиться оцінка структури та стану окремих підсистем підприємства, внаслідок чого робиться висновок про загальну економічну стійкість. У наукових працях, для даного підходу часто використовують визначення: «економічна стійкість – це стан...», «економічна стійкість – співвідношення...».

Процесний підхід характеризується здатністю підприємства зберігати працездатний стан в умовах динамічного середовища, впливу різноманітних факторів, збурень, адаптуватися до змін, забезпечуючи протікання економічних процесів, здатністю повертатися до деякого встановленого стану. Автори, що дотримуються даного підходу, визначають економічну стійкість як «рівновагу», або «здатність підтримувати...».

Еволюційний підхід також пов'язаний з динамікою, але акцент робиться не стільки на збереженні попереднього стану, як при використанні процесного підходу, скільки на досягненні нового якісного рівня, забезпечення стійкого розвитку підприємства. Використовують визначення: «розвиток», «досягнення змін», «адаптація», «перехід на новий якісний рівень».

Інколи в літературі поєднують статичний і динамічний (еволюційний та процесний підходи), розглядаючи економічну стійкість одночасно як характеристику системи, її стан (статичний підхід) та разом здатність системи зберігати цей стан (процесний підхід) і забезпечувати подальший сталий розвиток (еволюційний підхід), що дозволяє взаємодоповнювати оцінку, не обмежуючись тільки одним аспектом розгляду такого складного поняття як «економічна стійкість підприємства».

Після аналізу існуючих наукових праць, українські науковці Фещур Р.В. та Баранівська Х.С. виокремили чотири концепції економічної стійкості підприємства [10, С.285-286]:

1. Передбачає застосування терміна «Steady state» (стійкий стан, стан стаціонарної стійкості), який був введений Р. Солоу і відображає умови динамічної рівноваги економічної системи.

2. Ототожнення економічної стійкості підприємства з його фінансовим станом. Схожий підхід застосовують, коли прогнозують банкрутство підприємств (на основі аналізу фінансових показників).

3. Оцінювання стійкості економічної системи виходить з положень концепції стійкого розвитку («sustainable development»), які характеризують стійкий розвиток як такий, за якого економічні, екологічні та соціальні цілі врівноважуються та інтегруються.

4. Ототожнення поняття «розвиток» з поняттями «росту», «зростання», які передбачають лише збільшення кількісних, а не якісних характеристик соціально-економічної системи.

Зв'язок зазначених концепцій, наукових підходів до оцінки економічної стійкості підприємства та показників оцінки стійкості наведений на рис.1.

Найпоширенішим серед науковців є системний підхід. Проте, аналізуючи підсистеми, що впливають на економічну стійкість підприємства автори не дійшли єдиної думки. У кожній з проаналізованих праць класифікація, систематизація та оцінка складових економічної стійкості здійснена на свій лад, залежно від поставлених у роботі завдань.

Із огляду на розподіл видів діяльності підприємства згідно з системою бухгалтерського обліку [ПСБО], економічну стійкість доцільно розглядати з позицій системного підходу як сукупність операційної, фінансової та інвестиційної стійкості, у розрізі показників, що описують зазначені види діяльності. Такий підхід, не ускладнює оцінку надлишковою кількістю показників та дає змогу всебічно проаналізувати вплив зазначених підсистем підприємства на його загальну економічну стійкість.

Висновок. Узагальнення та систематизація наукових підходів до оцінки та визначення поняття «економічна стійкість підприємства» дозволила стверджувати, що економічна стійкість підприємства є комплексною характеристикою, яка включає в себе здатність зберігати параметри виробничої, фінансової та інвестиційної підсистем не нижчі за задані протягом визначеного періоду часу при дії різноманітних факторів. Подальший розвиток термінологічного апарату економічної теорії, шляхом уточнення поняття «економічна стійкість», допоможе розробити методичні підходи до формування і розвитку ефективних конкурентних структур підприємств, на основі інтелектуального аналізу даних вирішити завдання вибору достовірних індикаторів стратегічної конкурентоспроможності підприємства, шляхом застосування в якості одного з ключових критеріїв його економічну стійкість.

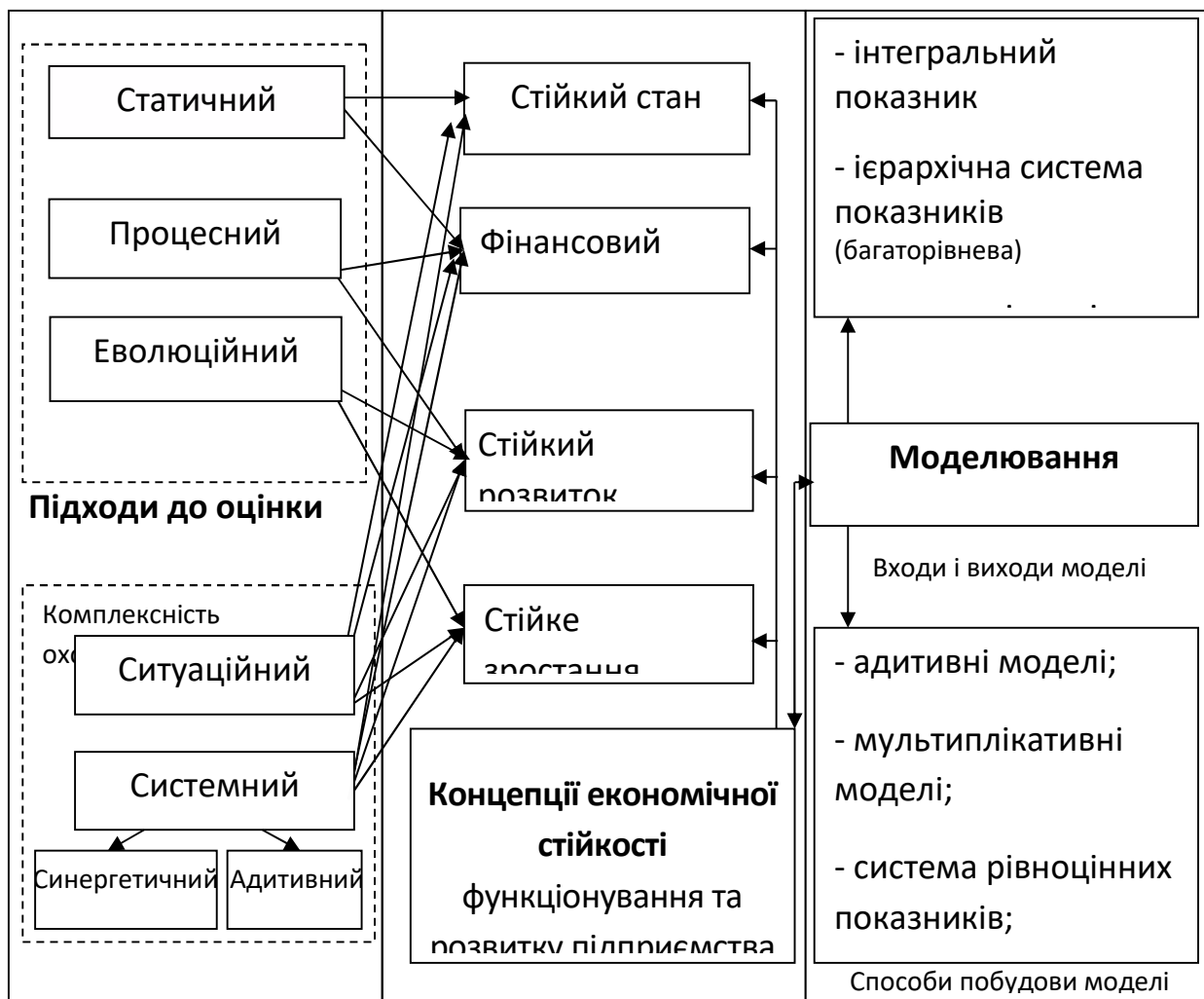

Рис.1. Концепції економічної стійкості та підходи до оцінки економічної стійкості підприємства

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Брянцева И.В.* Диагностика и управление экономической устойчивостью строительного предприятия: теория и методология: дис. д-ра экон. наук: 08.00.05 / И.В. Брянцева. – Хабаровск. – 2004 – 364 с.
2. *Вахович І.В.* Забезпечення економічної стійкості малих підприємств – основа їх економічної безпеки / І.В. Вахович, О.О. Молодід // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. – К.: Науковий світ, 2013. – вип.30. – С.249 – 255
3. *Никешин С.Н.* Предприятие и переходная экономика (некоторые аспекты)/ С.Н. Никешин. – СПб.: СПбГИЭА, 1996 – 62 с.
4. *Арефьева Е.В.* Экономическая устойчивость предприятия: сущность, составляющие и меры по ее обеспечению / Е.В. Арефьева, Д.М. Городянская // Актуальные проблемы экономики. – К.: Національна академія управління, 2008.- № 8(86). – С. 83-90.

5. Корчагина Е.В. Экономическая устойчивость предприятия: виды и структура [Электронный ресурс] /Е.В. Корчагина// Проблемы современной экономики. – 2005. – №3/4. – Режим доступа:<http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=820>

6. Верхоглядова Н.І. Систематизація сучасних наукових підходів до управління стійкістю функціонування підприємства/ Н. І. Верхоглядова, І.В. Кононова // Прометей. – Донецьк: ДЕГІ, 2011 – № 1(34), – С.108 – 112.

7. Анпилов С.М. Научно-методические проблемы функционирования и устойчивого развития предприятий в современных условиях/ С.М. Анпилов // Экономические науки. – М.: 24-Принт, 2012. – № 5(90). – С. 73–75.

8. Хорева Н.В. Экономическая устойчивость предпринимательских структур / Н.В. Хорева // Проблемы современной экономики. – 2012, №1 – С.433-434.

9. Криворотов В.С. Управление экономической устойчивостью предприятий в трансформационном периоде: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / –В.С. Криворотов. – Краснодар. – 2006. - 144 с.

10. Фещур Р.В. Економічна стійкість підприємства - становлення понятійного базису / Р.В. Фещур., Х.С. Баранівська// Проблеми економіки та управління. – Львів : Львівська політехніка, 2010. – С. 284–290.

11. Воротынцева А.В. Обеспечение устойчивого развития предприятия на основе формирования механизма экономической безопасности: на примере предприятий промышленности строительных материалов: диссер. ... к.э.н: 08.00.05/ А.В. Воротынцева. – Воронеж, 2010. – 190 с.

12. Звягин А.С. Повышение экономической устойчивости подрядных строительных организаций в условиях инвестиционного спада: автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.05 / А.С. Звягин. – СПб, 1998. – 16 с.

Стаття надійшла 05. 06. 2014

УДК 069.003:658.1

Гао Шаоцин

МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ РЕКОНСТРУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ В МЕЖАХ МІСТ КНР

АНОТАЦІЯ

Запропоновано методику управління економічною ефективністю реконструкції «селищ у місті», яка складається з семи етапів. Такий підхід дозволяє обґрунтовано обрати показники, проводити оцінку економічної ефективності, управління реконструкцією житлового фонду.